

Fila Rudolf - (†2015); slovenský maliar, ilustrátor, esejista, pedagóg; narodil sa Příbrami na Morave; vyštudoval Vysokú školu výtvarných umení v Bratislave, od roku 1960 pôsobil ako pedagóg na Strednej škole umeleckého priemyslu v Bratislave; už v polovici 60. rokov vystavoval v Paríži, patril k najvýznamnejším predstaviteľom abstraktnej maľby na slovenskej výtvarnej scéne; v roku 1963 sa stal členom brnianskej skupiny Parabola (založil ju V. Zykmond); v roku 1964 sa zúčastnil na prvej verejnej výstave skupiny Bratislavských konfrontácií (Čunderlík, Jankovič, Kočiš, Ovčáček, Urbásek a iní), ktorá bola zameraná na štrukturálnu abstrakciu – *informel*; po roku 1970 ocitol v kategórii „nežiaducich“ výtvarníkov a na Slovensku vystavovať nesmel; v roku 1972 mu bolo pozastavené členstvo v Zväze výtvarných umelcov; v rokoch 1990 až 1992 viedol na svojej alma mater ateliér voľnej maľby, čím ovplyvnil niekoľko generačných vln našej maľby; jeho diela sú v zbierkach Slovenskej národnej galérie, Národnej galérie v Prahe, Moravskej galérie v Brne, v Múzeu 20. storočia vo Viedni, v stálej expozícii Credit Suisse Art Collection v Londýne a v ďalších mestách Európy, Severnej a Južnej Ameriky; 2003 mu bola udelená Cena Dominika Tatarku; Rudolf Fila je považovaný za výborného a osobitého maliara – filozofa, rozhladeného v dejinách umenia a schopného pretransformovať tieto znalosti do výtvarného diela; jeho tvorbu vystihujú najlepšie jeho vlastné slová: „Človeka musí uspokojovať tvorenie, nie vytvorené“ alebo „Proces tvorby sa stáva cieľom“; v procese tvorby využíva R. Fila rýdzo maliarske prostriedky, znalosti o technike maľby, prejavujúc extrémny cit pre farbu, abstrahujúc od konkrétnych tvarov; výsledkom tohto prístupu R. Filu k maľbe je „iné umenie“, v ktorom sa prejavuje spojenie expresionistickej a rýchlej *gestickej maľby* s premysleným meditativným prístupom; počnúc 60-tymi a končiac 90-tymi rokmi 20. st. každé nové desaťročie R. Fila prejavoval schopnosť začínať odznova, s novými témami a technikami, vždy to však robil výnimočne kvalitne a osobitým spôsobom; preferuje pritom dva základné motívy – ženské telo a históriu umenia; začiatkom 60-tych rokov bola tvorba R. Filu ortodoxne abstraktná, i keď v niektorých dielach ešte možno viac tušiť, ako vidieť pozostatky figúr; ako azda jediný zo skupiny Bratislavských konfrontácií dlhodobo a dôsledne tvoril diela označované ako lyrická či štrukturálna abstrakcia (*informel*). R. Fila mal bohaté znalosti o vnútorných zákonitostiach farieb a cit pre kompozíciu, a tak sa sústredil na expresívnu gesticкую maľbu; jeho obrazy sú osobité zložito komponovanými štruktúrami farebných vrstiev; v tomto – najväčšmi cenenom – období, R. Fila kombinoval rôzne techniky, najmä oleje na plátne a gvaše a tempéry na papieri; v 70-tych rokoch sa u R. Filu ešte zvýšil počet premalieb vlastných a iných diel, ktoré začal realizovať už počas 60-tych rokov; rôzne gestické zásahy, najmä do kópií diel starých majstrov, vyvolali úplne novú interpretáciu pôvodného diela; išlo o zámerné riešenie dichotómie konkrétneho a abstraktného, vytvárajúc dialóg s dejinami výtvarného umenia; v prvej polovici tohto desaťročia maľoval aj rôzne obrazy, ktoré nazýval „Pocta.....“ konkrétnemu majstrovi, ktorému tak vzdával hold za jeho tvorbu; začal maliarsky zasahovať aj do kníh (voľné listy, ilustrácie atď.), kalendárov a ročeniek; tieto zásahy nazval „kamufľáž“ a neskôr „intervencia“; v 80-tych rokoch začal vytvárať obrazy s nezvyčajnými veľkými detailmi nezvyčajných hyperzväčšenín fragmentov ženského tela, ktoré nazval „telovky“; sú založené na vrstvovom spôsobe maľby, v ktorých na prvú vrstvu dokonale namaľovanej časti ženského tela R. Fila domalúval abstraktné tvary; tým výsledné dielo získavalo osobitý – filovský – výraz; hyperzväčšenín fragmentov ženského tela, tzv. teloviek; v porovnaní so 60-tymi rokmi výrazne stlmil rukopisné gesto a sústredil sa na meditativný spôsob výtvarného vyjadrenia; tento typ námetu a spôsobu maľby prevažuje u R. Filu aj v nasledujúcich desaťročiach až do jeho smrti; názvom „telovky“ ironicky zaťažil cyklus, ktorý sa zatiaľ akoby nechýlil k záveru; pozostáva z detailov najbežnejšej banality, ľudského tela, poznamenaného zásahmi, doráňané, stigmatizované; Fila na svoje telovky neokázalo usadzuje materinské znamienka farebného dotyku, občas dráždivo premieňa na španielske mušky; zásahy do malieb iných autorov, premalby, farbopády, lineárne čiary, ťrkance farieb, to všetko vrství a ukladá na vopred vybraný obraz, papier, plátno, ofset; irónia a fascinácia umením zároveň vedie jeho ruku, niekedy chirurgicky presne a inokedy zdanlivo náhodne; pozri *slovenskí maliari*

https://www.google.sk/search?q=rudolf+fila+maliar&espv=2&biw=1853&bih=995&tbm=isch&tbu=u&source=univ&sa=X&ved=0CCgQsARqFQoTCMev_a6ymskCFcm5FAody6oAxA&dp=1

<http://www.soga.sk/aukcie-obrazy-diela-umenie-starozitnosti/aukcie/71-aukcia-sucasneho-slovenskeho-umenia/rudolf-fila-po-halsovi-13683> (životopis)

<http://www.artcapital.sk/14-52/> (životopis)

<http://nedbalka.sk/stala-expozicia/zoznam-autorov/rudolf-fila> (životopis)

http://www.webumenia.sk/dielo/SVK:GNZ.IM_32 (prehľad diel)

http://www.webumenia.sk/dielo/SVK:GNZ.IM_10 (prehľad diel)

https://www.google.sk/search?q=rudolf+fila+maliar&espv=2&biw=1853&bih=995&tbm=isch&tb o=u&source=univ&sa=X&ved=0CCgQsARqFQoTCMev_a6ymskCFcm5FAody6oAxA&dpr=1#t bm=isch&tbs=rimg%3ACWzsZDSMCsJyIjh5C2Vh_1- EweFnAULZ7rDd4BTwpRDOg09W2hIMTsLhpnfJ- l43cmvXCgZEvdxdwmYmahnamaNLsioSCUjkLZWH_14TBEabE2dROYxeiKhIJ4WcBQtnusN 0RuDALu792CYoqEgnGFPCIENCDTxGAeWxaVBY- lioSCVbaEgxOwuGmER3yTq2TEoJ4KhIJd8n6Xjdya9cRO6BhwimZGJUqEgkKBkS_1F3B2Zh HMzlyTurTyCyoSCSZqGdqZo0uyEf_1LsiS58qGN&q=rudolf%20fila%20maliar&imgdii=JmoZ2 pmjS7LsoM%3A%3BJmoZ2pmjS7LsoM%3A%3BU6kXXcsc138hM%3A&imgrc=JmoZ2pmjS 7LsoM%3A

https://www.google.sk/search?q=Filla+Rudolf&espv=2&biw=1830&bih=995&tbm=isch&imgil= QZB0yCUw39jOsM%253A%253BToOra0PHHio5AM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fw ww.parlamentnykurier.sk%25252Fkur04- 04%25252Fhome.htm&source=iu&pf=m&fir=QZB0yCUw39jOsM%253A%252CToOra0PHHio 5AM%252C_&usg=_TWWqw5bGOzgosPyGRJgVXdZf- Og%3D&ved=0CDQOyjc&ei=CgY0VJuxDuLd7Qb_ioHwAg#facrc=_&imgdii=_&imgrc=QZB0 yCUw39jOsM%253A%253BToOra0PHHio5AM%253Bhttp%253A%252F%252Fwww.parlamentnyk urier.sk%252Fkur04- 04%252Ffila.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.parlamentnykurier.sk%252Fkur04- 04%252Fhome.htm%3B225%3B219

R. Fila: Čierny akcent (1963)

R. Fila, Viktor Madarász: Ösi erény (1993)

R. Fila, Ján Matejko: Ösi erény (1993)

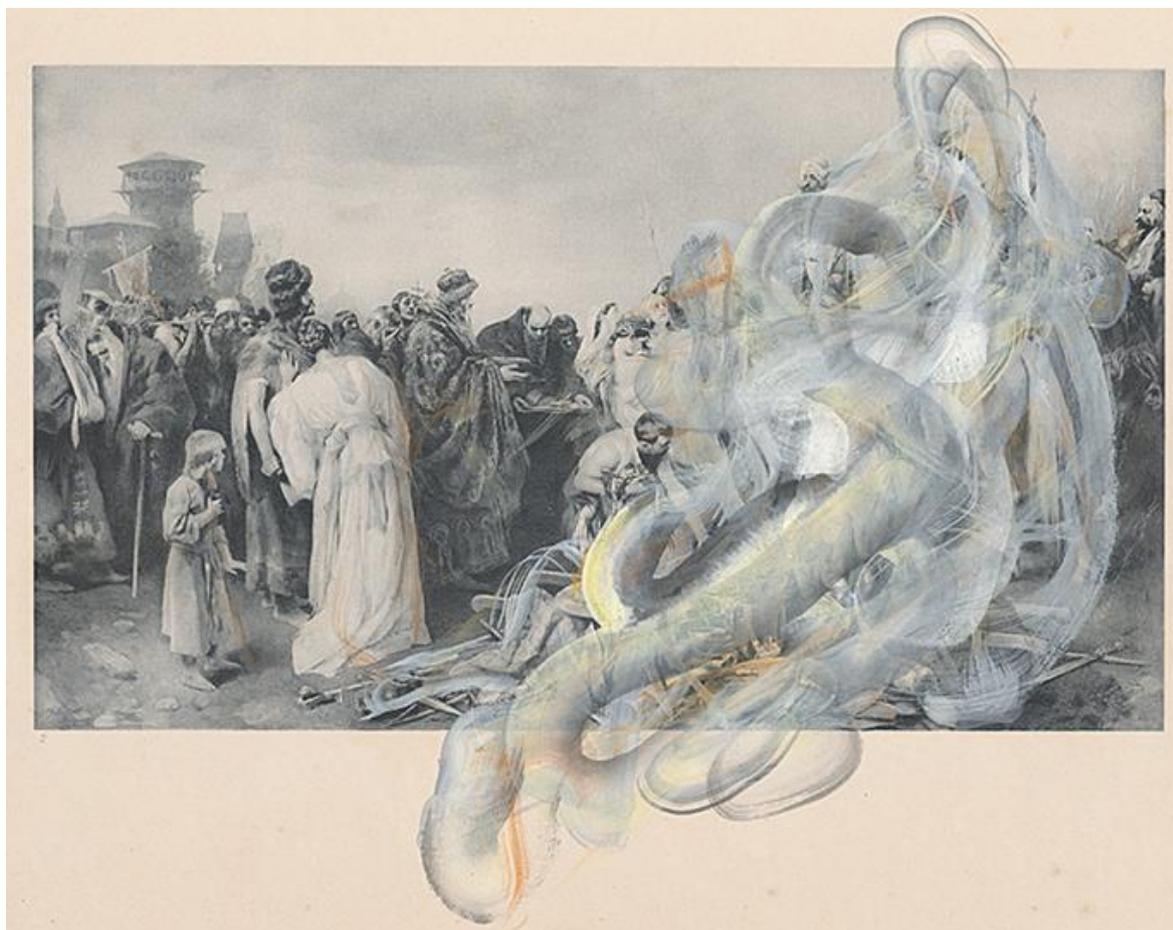
R. Fila, Bertalan Székely: Ősi erény (1993)

R. Fila, Mór Than: Ősi erény (1993)

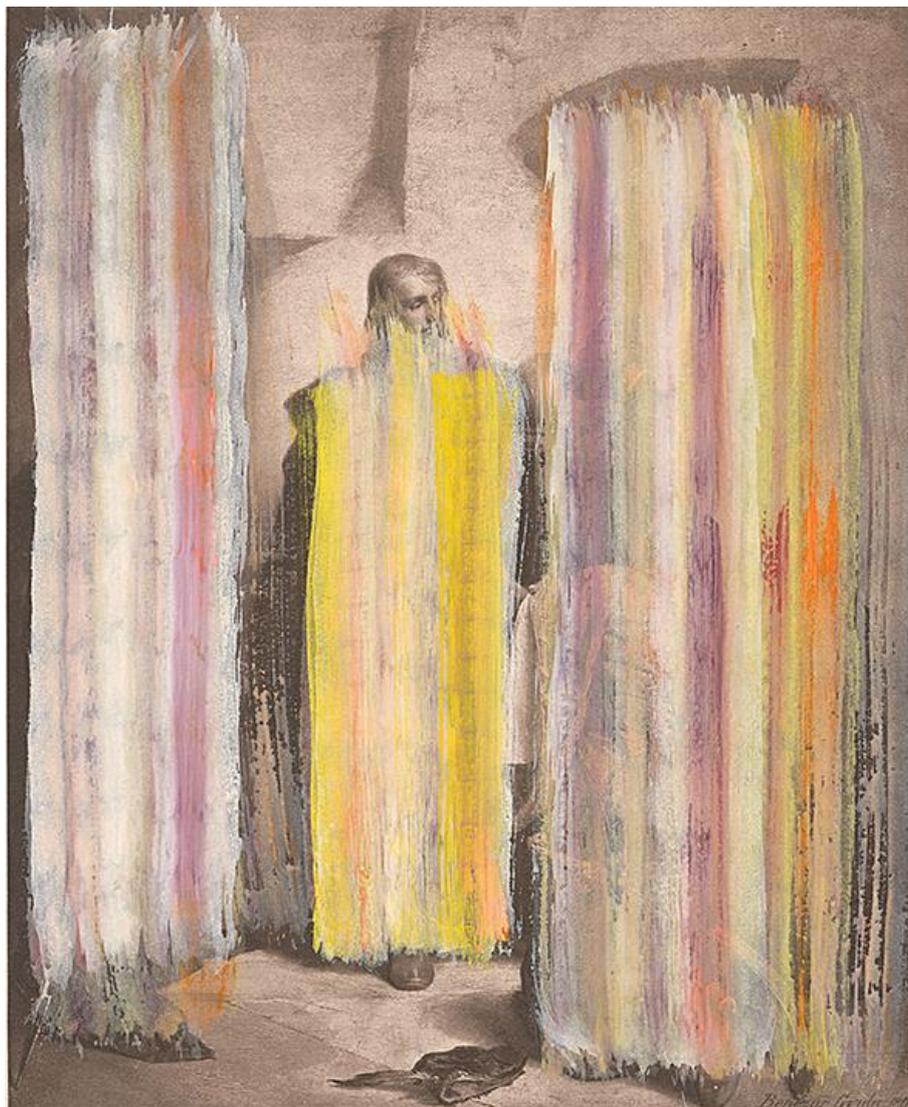
R. Fila, Pál Vágó: Ösi erény (1993)

R. Fila, Bertalan Székely: Ösi erény (1993)

R. Fila, Gyula Benczúr: Ösi erény (1993)

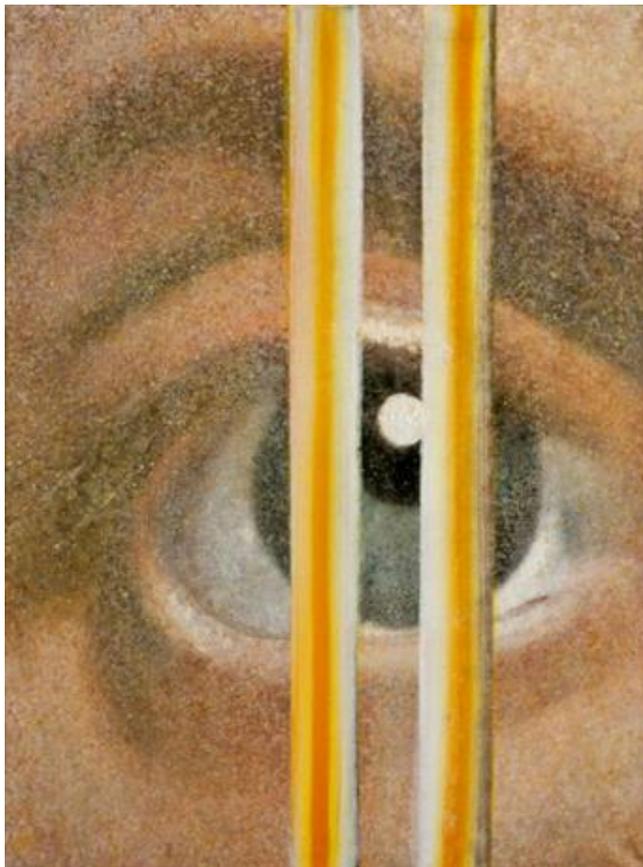
R. Fila, Ladislav Pataky: Ösi erény (1993)

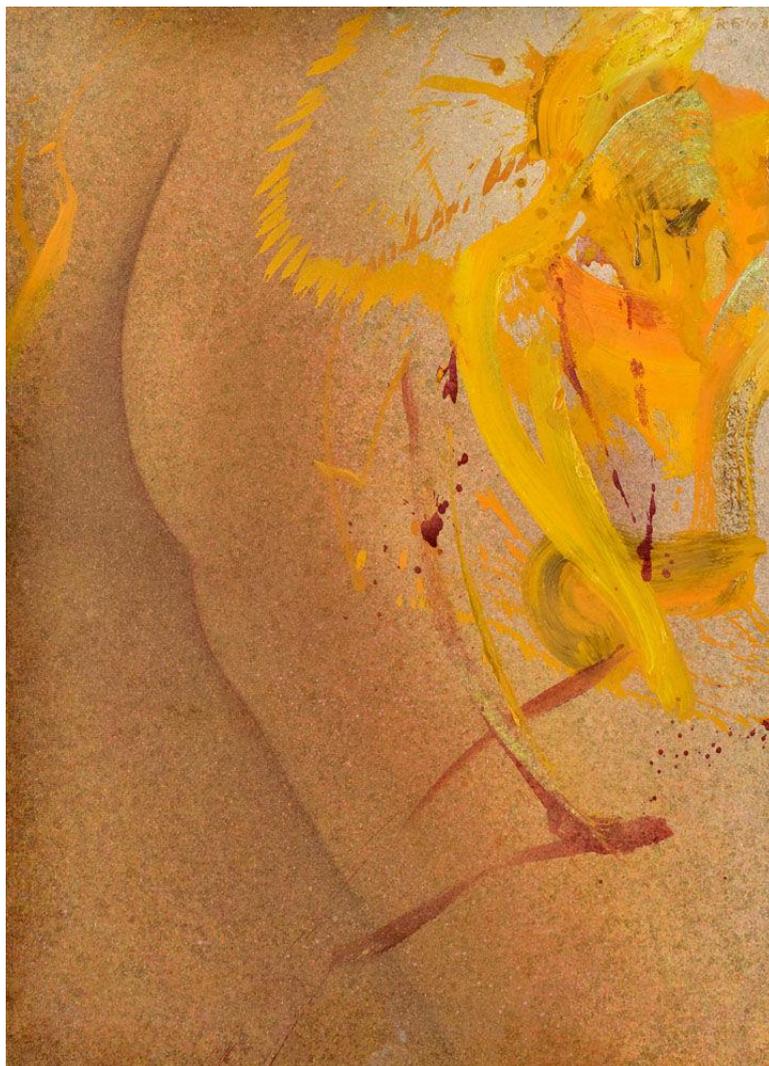
R. Fila: Slniečnice (1996)

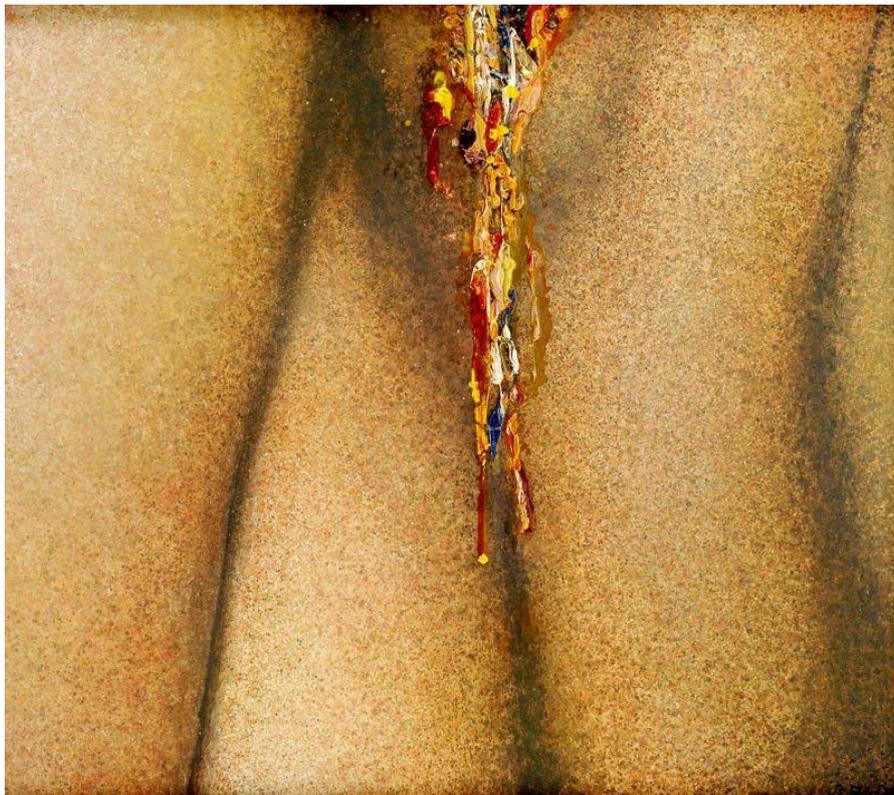
R. Fila: Kompozícia (1975)

R. Fila: V priezore uveriteľnosti. O zlatú mrežu (2002)

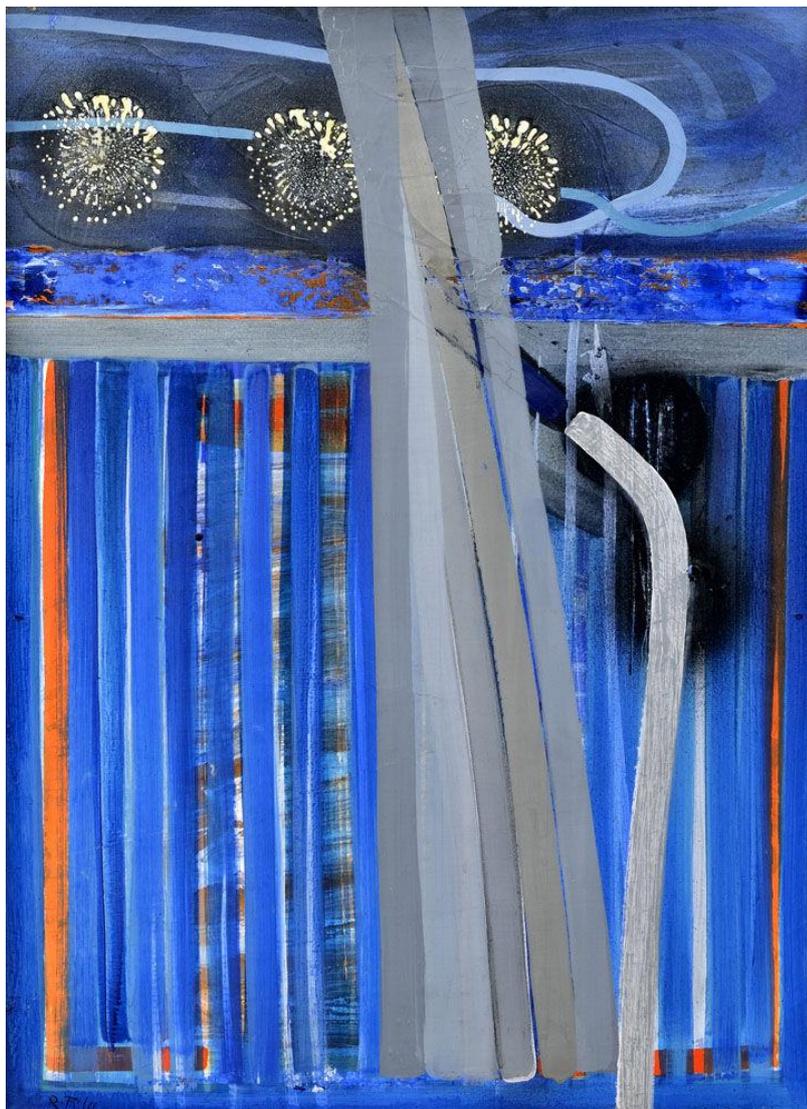
R. Fila: Maľba na rit' (1987)

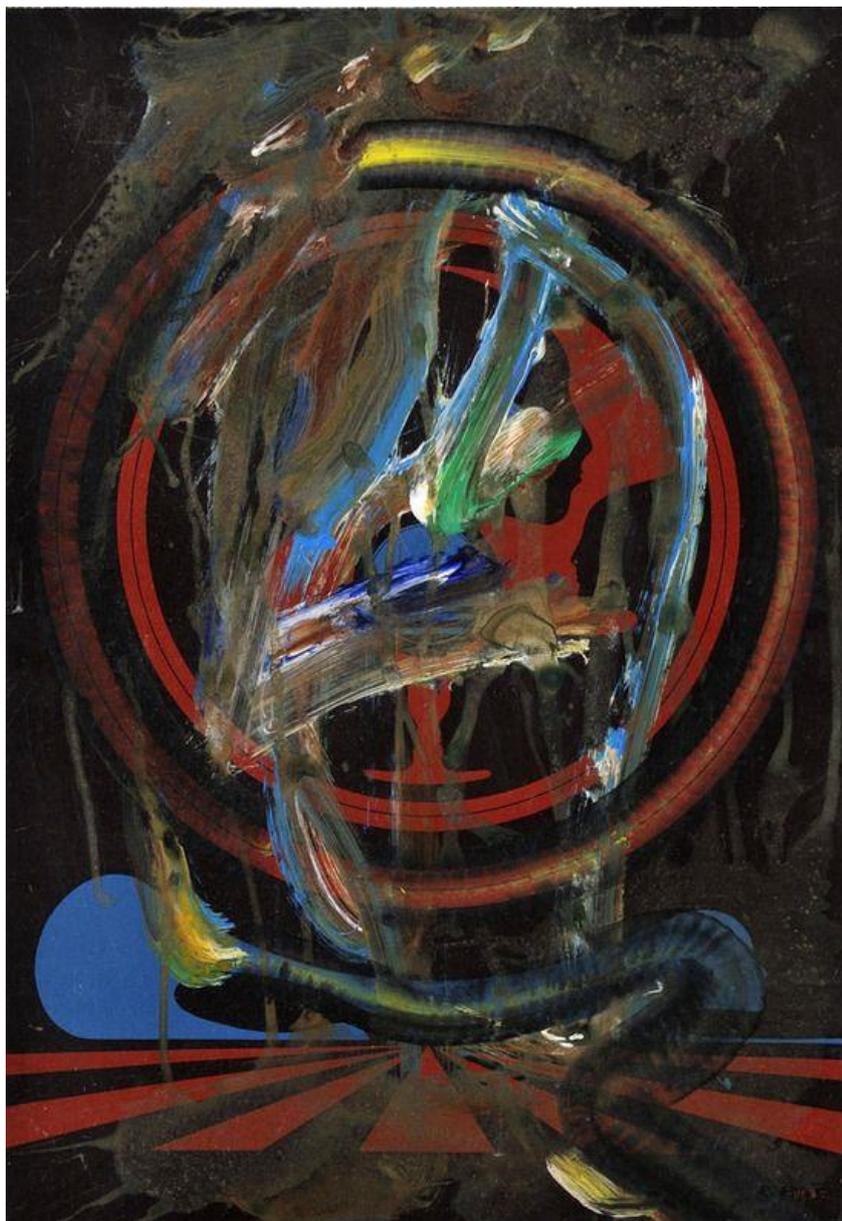
R. Fila: Náhrudník (2006)

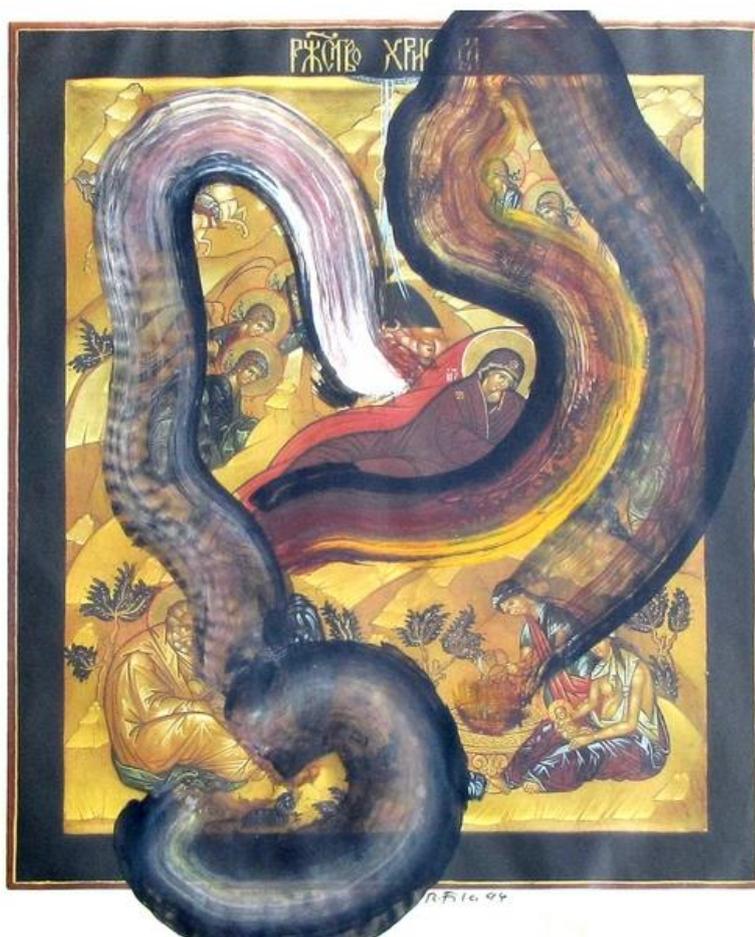
R. Fila: Ohnivé znamenie na pleci/Giorgoneho ticho v búrke (1988)

R. Fila: Vrstovník II. (1968)

R. Fila: Premal'ba (1994)

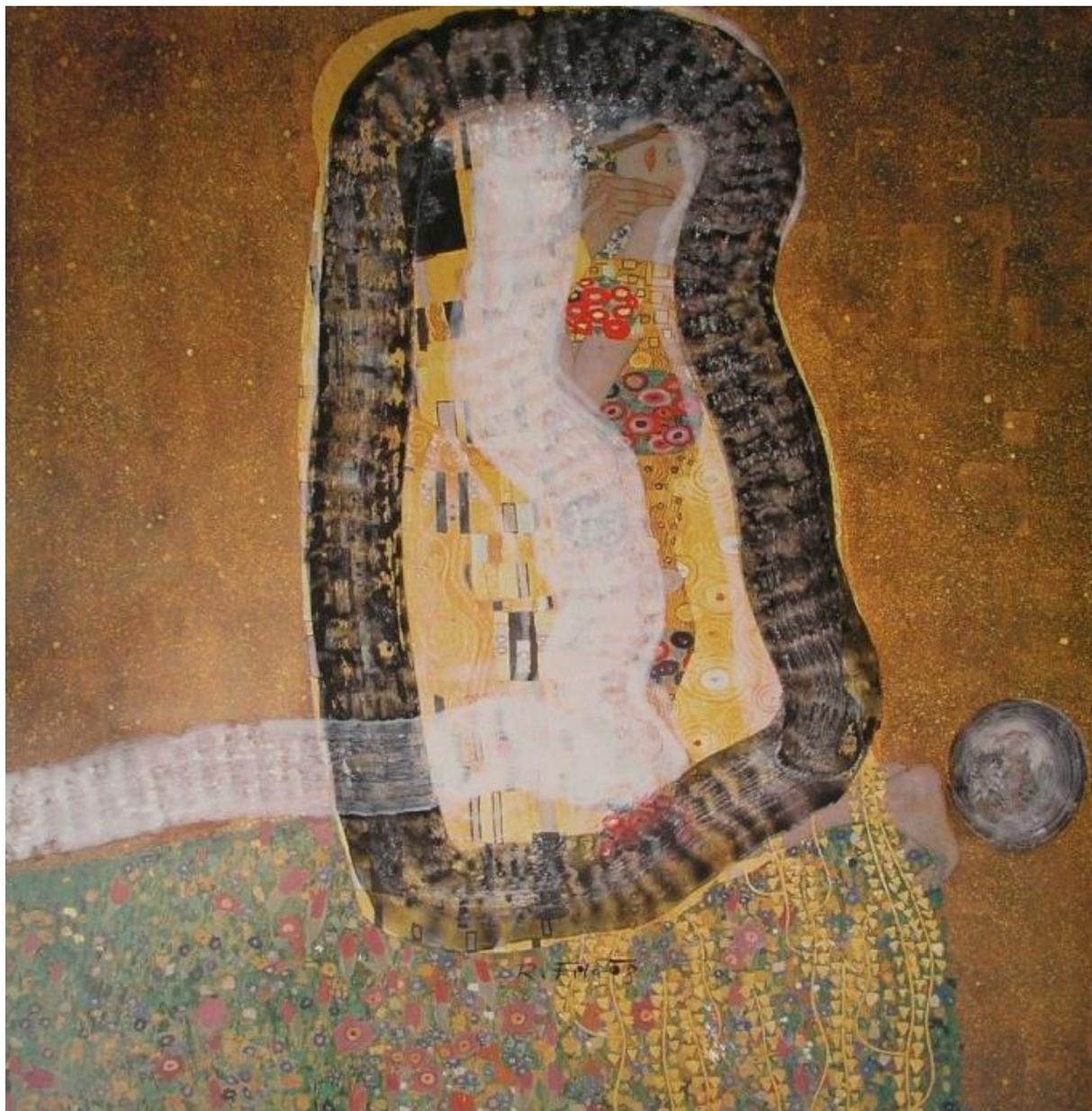
R. Fila: Mystery (akryl n ofsete)

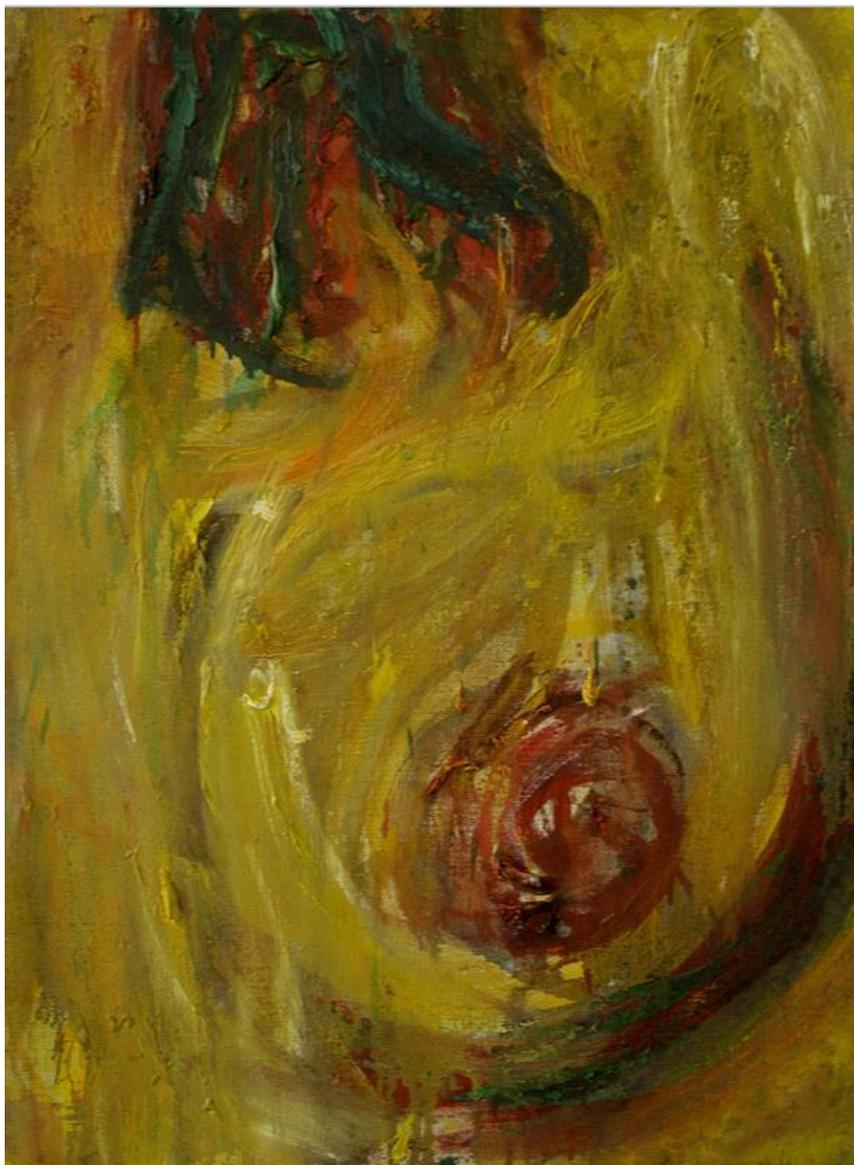
R. Fila: Dialógy (akryl n ofsete)

R. Fila: Hra o jablko (akryl na ofsete)

R. Fila: Kalendár Klimt 6. (kombinovaná technika na papieri)

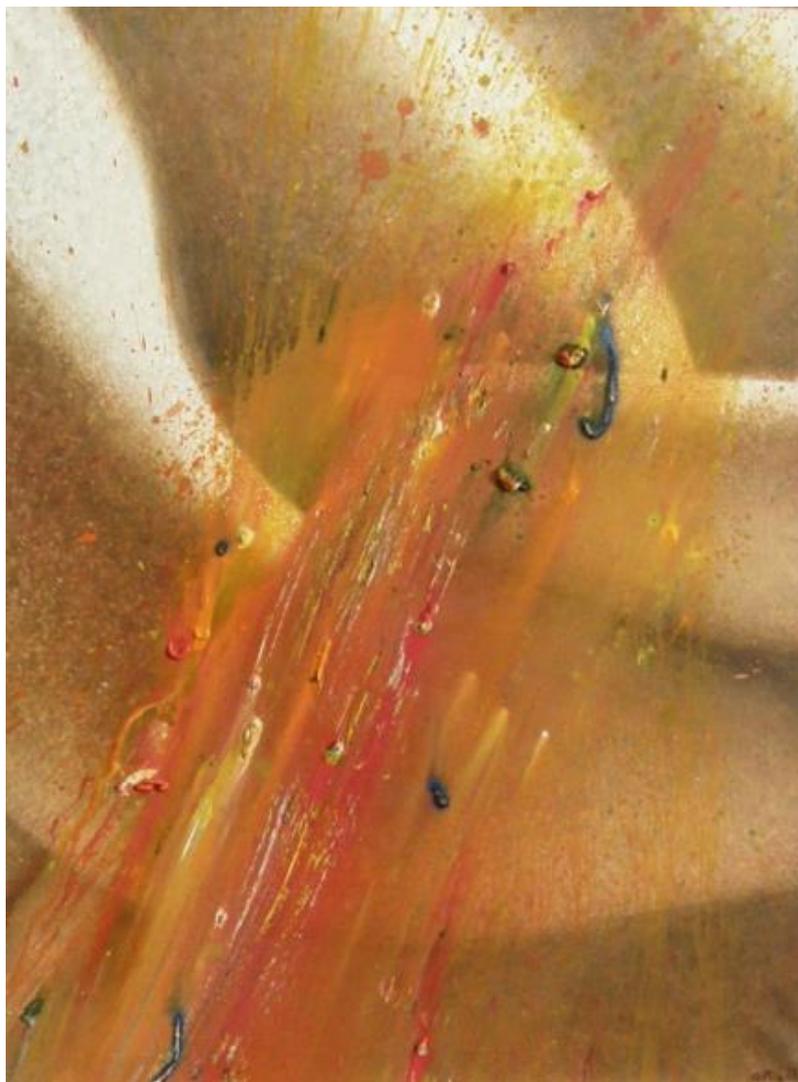
R. Fila: Jeden cez druhý (1994)

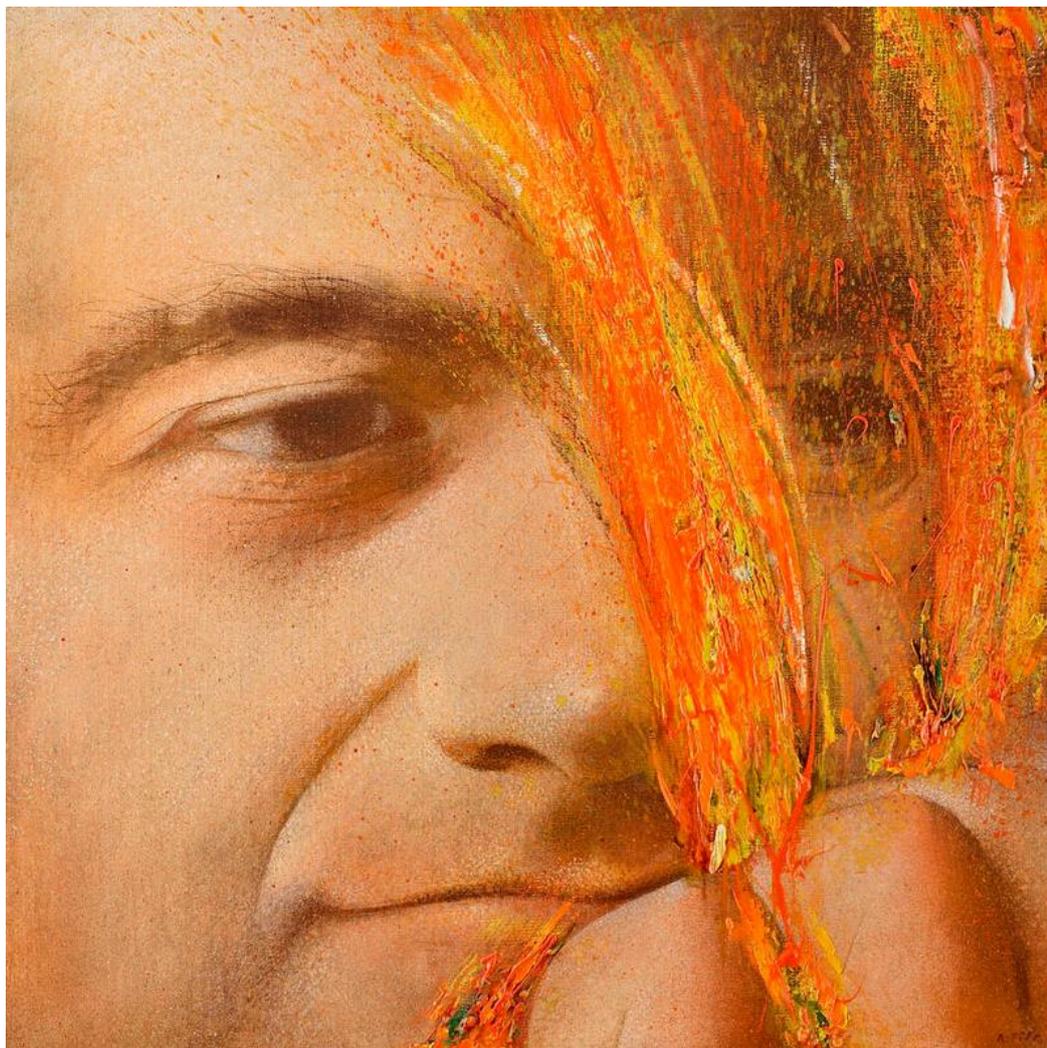
R. Fila: Po Halsovi (2007)

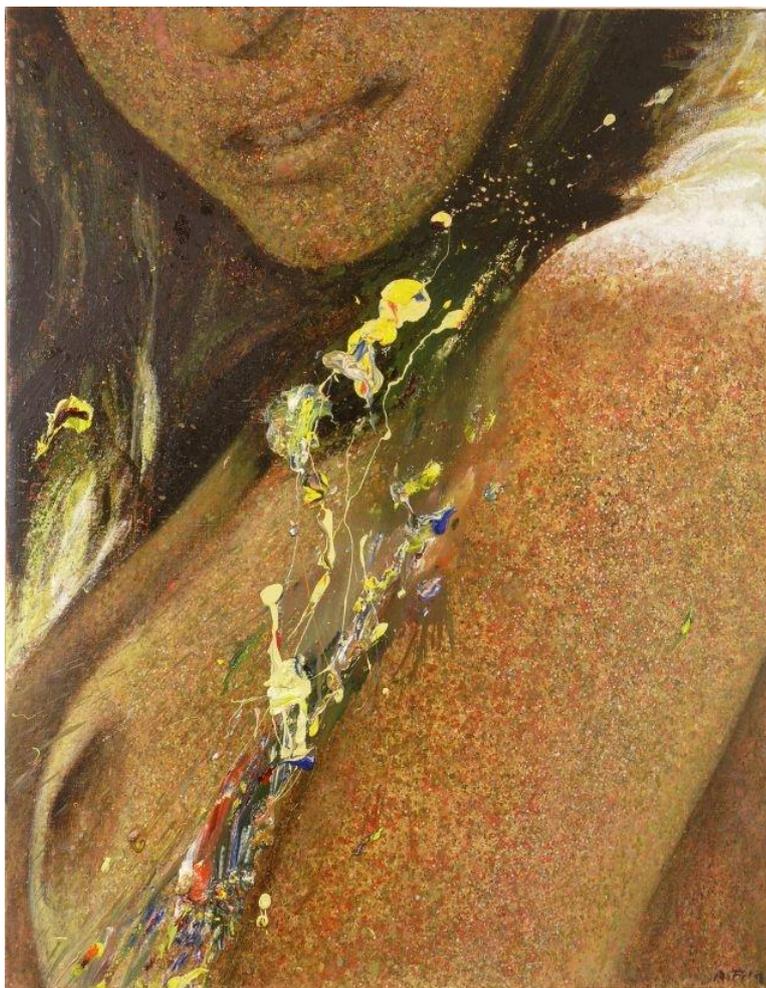
R. Fila: Správa pre Roberta Campina (2007)

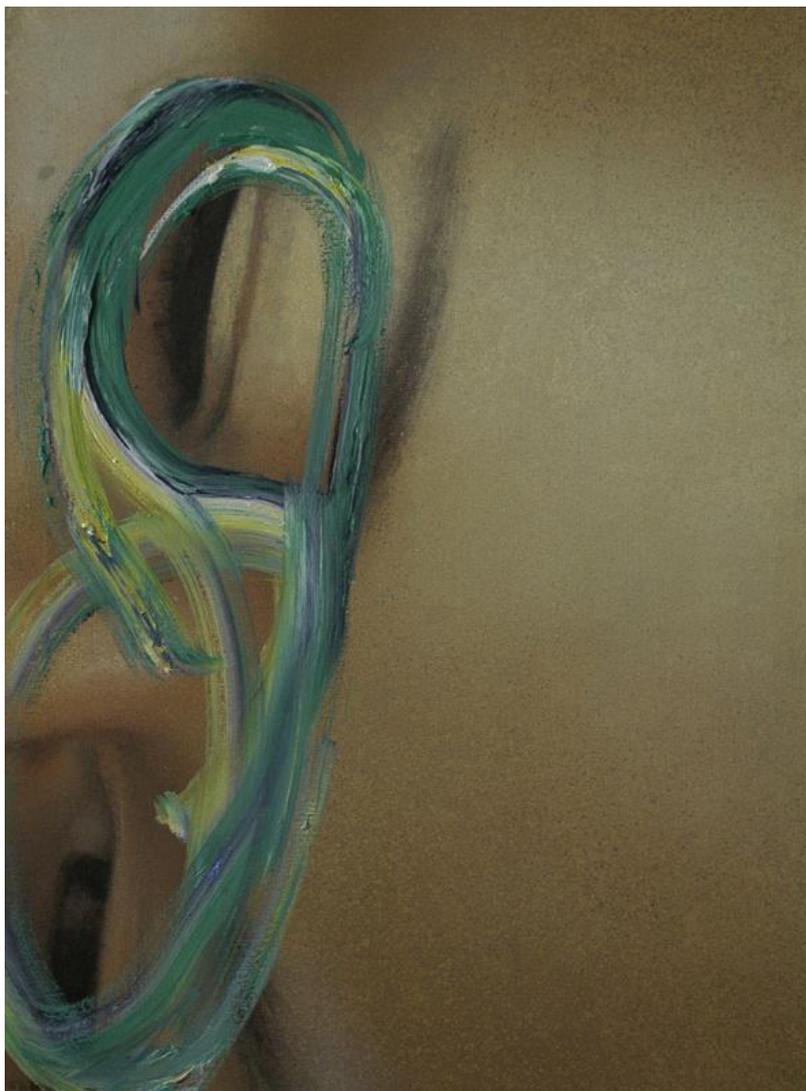
R. Fila: Záplava

R. Fila: O čo ide? (1989)

R. Fila: Vyvrelinky

R. Fila: Okuliarnica (1991)

filagória - záhradná besiedka

Fil'akovo - pozri veduta, Slovensko

<https://sk.wikipedia.org/wiki/Fi%C4%BEakovo>

http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=15

http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=17

http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=18

http://www.webumenia.sk/dielo/SVK:SNG.G_8217

Rakúsky autor zo 16.storočia: Fiľakovo (1593)

filantropia - dobročinnosť

filantropizmus - 1.filantropia

2.smer v pedagogike opierajúci sa o ideu priateľstva a uskutočňujúci zásady francúzskeho osvietenecského filozofa Jeana Jacquesa Rousseaua prirodzenej výchovy; filantropi podporovali aj myšlienky anglického hnutia *Crafts and Arts Movement*

filatil - textilná vzorka so stupňovitým riadkovaním, tvorená *väzbou* a kombináciou dvoch farieb v *osnove* a *útku* tzv. **filbert** - *štetec* so zagaľatým koncom

filc - *plst'*

Filé - najväčší chrám zasvätený bohyni *Eset*, dnes na ostrove Agilkia; prenesený z ostrova Pilaku pri stavbe Asuánskej priehrady; pozri *egyptská mytológia*

Filemon a Baukida - v *gréckej mytológii* starček z *Frýgie*, ktorý so svojou ženou Baukidou/Bauxis pohostil bohov a do stal za to božskú odmenu; najvyšší boh *Zeus* (rímsky *Jupiter*) a jeho syn *Hermes* (rímsky *Mercurius*) putovali raz v ľudskej podobe svetom a podvečer sa unavení dostali do bohatej dediny; márne však hľadali dom, kde by ich majiteľ prijal; nakoniec sa ich ujali starčekovia Filemon a Baukida, žijúci v chalúpke na úbočí hory; ponúkli hosťom večeru zo svojich skromných zásob a ospravedlňovali sa za jej nedostatky; Zeus s Hermom, keď videli rozpaky svojich hostiteľov, doplnili zásoby vína v džbáne a starčekovia spoznali, že ich navštívili bohovia; bohovia ich vyzvali, aby s nimi vystúpili na vrchol hory; tam potom boli svedkami toho, ako bohatá a pyšná dedina zmizla pod prívalom vody; ostala len ich chalúpka na úbočí, ktorá sa zakrátko premenila na veľkolepý chrám; starčekovia si želali, aby mohli byť sluhami a strážcami v chráme, a keď k nim príde boh *smrti* (pozri *Thanatos*), aby ich odviezol obidvoch naraz; tak sa aj stalo; po smrti sa premenili na *stromy* pred vchodom do chrámu, ktorého kňazmi boli až do svojej smrti; časom sa chrám premenil na trosky a po stromoch ostala len povest'; počul ju troizénsky hrdina (pozri *héros*) *Lexes* a rozprával ju na hostine u riečeho boha *Achelo*a hrdinovi *Theseovi* a *Peiritoovi*; jeho rozprávanie prebásnil rímsky básnik Ovídius vo svojich *Metamorfózach* a tak ho poznala aj novoveká Európa; poznala tak jednu z mála gréckych bájí, ktorej hrdinami sú prostí ľudia; dva obrazy s týmto námetom sú významné pre európske výtvarné umenie: „Filemon a Baucis“ od Rembrandta (1638, dnes v *National Gallery of Art* vo Washingtone), „Krajina s Jupiterom, Mercuriom, Philemónom a Baucidou“ od Rubensa (1620, dnes v *Umelecko-historickom múzeu vo Viedni*); v Drážďanskej galérii (pozri *múzeum*) je obraz "Jupiter a Mercurius u Philemona a Baucidy" od nemeckého maliara Adama Elsheimera (1600); rovnomenný obraz od neznámeho majstra je v *NG* v Prahe; pozri v *holandskom maliarstve 17.st. Večera v Emauzách; potopa, metamorfóza*

Bramantino: Jupiter a Merkúr na návšteve u Filemóna a Baucis (1490-1495)

F. Snyders: Odhalenie Filemona a starej ženy (1610)

A. Elsheimer: Jupiter a Merkúr na návšteve u Filemona a Baukis (17.st.)

P. P. Rubens: Jupiter a Merkúr v dome Filemona a Baukidy (1630-1633)

P. P. Rubens: Filemon a Baukís sa pozerajú na zničenú dedinu (1625)

N. Lauwers podľa J. Jordaensa: Jupiter a Merkúr s Baukidou a Filemonom (rytina, 1650)

*Jupiter atque Hermes (specie mortalis) Hospitium inveniunt gratum, cum paupere mensa
Lustrantes Pyrrham, sub amana ceepustula potatis Baucidis, us gaudent Divi, et sua dona rependant.
H. Goudt Palat. Comes, et Luc. (Mil. Eques, Nob. vno. D. B. Goudt
Patri suo, Dilectae et omni insignium artium amator D. D. ibiz.*

H. Goudt podľa A. Elsheimera: Jupiter a Merkúr v dome Philemona a Baucis (rytina, 17.st.)

Filičev Ivan Ivanovič - (*1937); ruský maliar a architekt; jeho diela sú v múzeách v Rusku, na Ukrajine a v Anglicku, v súkromných zbierkach v mnohých krajinách; pozri *ruskí maliari 20.st.*

<http://fineartamerica.com/featured/11-023-ivan-filichev.html>

<https://www.google.sk/search?q=%D1%84%D0%B8%D0%BB%D0%B8%D1%87%D0%B5%D0%B2+%D0%B8%D0%B2%D0%B0%D0%BD+%D0%B8%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87&espv=2&biw=1856&bih=995&tbn=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwicNioblzMAhXFOBQKHQ8zC40QsAQIKA>

I. I. Filičev: Vzkriesenie (1992)

I. I. Filičev: Starší a Ježiš (1992)

I. I. Filičev: Ukrižovanie (1997)

I. I. Filičev: Zvestovanie anjelov (1997)

I. I. Filičev: Oplakávanie (1973)

I. I. Filičev: Ján Krstiteľ (20.st.)

I. I. Filičev: Autoportrét v svetri (20.st.)

I. I. Filičev: Múr pevnosti (20.st.)

I. I. Filičev: Nevesta (1992)

filigrán - z lat. filum – „niť“, granum – „zrno“

1. filigrán/*granulácia* je jemná *zlatnícka* práca zo zlatých alebo strieborných nitiek (hladkých, zmených alebo *tordovaných*), spletených v ozdobné tvary, letovaných iba v mieste prekrývania; známa už 2 tis. pred Kr. (*Trója*); pozri *gombík*, *šperk*; *granulácia*
2. spôsob výzdoby *iniciál* v gotickej *knižnej malbe*; pozri *miniatura*
3. *vodoznak*/ *vodotlač*; *značka* tlačiarne viditeľná v *priesvite papiera*

Filip - apoštol *Filip*

Filipíny - pozri *manilské konope/abaca*

filipínski maliari - pozri *J. Luna y Novicio*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Filipino_painters

filipínski maliari portrétov -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Filipino_portrait_painters

filipínski umelci -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Filipino_artists

Filipo Neri - (†1595); syn florentského právnika; venoval sa charitatívnej práci a po vysviacke založil bratstvo *oratoriánov*; jeho záľuba v uctievaní *Panny Márie* a povest' človeka, ktorý zakúsil *extatické* stavy, mali vplyv na jeho zobrazovanie: kľačiaci v modlitbe pred videním *Márie* a malého *Ježiša* s anjelmi (námet presne zodpovedá duchu *protireformácie*); oblečený do *ornátu*, na zemi pred ním leží *lalia*; zobrazovaný aj pri videní počas *omše*, keď klesá do náruče anjelov; nápis: „Dilasti cor meum“ (Dal si môjmu srdcu voľnosť) sa vzťahuje na jeho srdcovú chybu, ktorú vraj spôsobili extatické stavy; zobrazovaný často so svojím priateľom *Karlom Boromejským*; pozri *kresťanskí svätci*, *Ježišovo srdce*; *atribúty*, *symboly*, *alegórie a prirovnania*; *mariolatria*

Guercino: Sv. Filippo Neri (1656)

G. B. Tiepolo: Panna Mária sa zjavuje sv. Fillipo Neri

Filipovič Michajl Macvejevič - (†1947); bielorus. Міхайл Мацвеевіч Філіповіч; bieloruský maliar, grafik, etnograf, pedagóg;

https://be.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D1%96%D1%85%D0%B0%D1%96%D0%BB_%D0%9C%D0%B0%D1%86%D0%B2%D0%B5%D0%B5%D0%B2%D1%96%D1%87_%D0%A4%D1%96%D0%BB%D1%96%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D1%87

M. M. Filipovič: Kupalo (1928)

Filištíni - *Pelištejci*; nesemitský kmeň pravdepodobne pôvodu *ilýrskeho*, usadený od 13.st.pr.Kr. v južných pobrežných miestach *Kanaánu/Palestíny*, neskoršie tieto miesta boli po nich pomenované; vytvorili rad drobných štátov (Aškalon, Ašdad, Gat, Gaza); podnikali výboje na sever a na konci doby Sudcov (1200-1020 pr.Kr.) si podmaňujú aj *Židov* a majú veľkú úlohu pri páde *Saulovej* moci (predpokladá sa, že samotný *Dávid* bol v mladosti filištínskym vojakom); iba *Dávidovi* sa nakoniec podarilo poraziť ich a obmedziť ich moc; ich bohmi boli *Dágon*, *Baalzebub* a v časoch *Machabejcov* *Atargatis/Aštarta*, ktorí boli semitského pôvodu, čo dáva tušiť, že v tom čase sa už Filištínci prispôbovali pôvodnému kanaánskemu kultu tohto územia, hoci *obriezku* neprevzali; odtiaľ pochádza výraz „neobrezaný Filištínec“; pozri *Betlehem*; *Baal*, *Goliáš*, *Samson*

<http://en.wikipedia.org/wiki/Philistines>

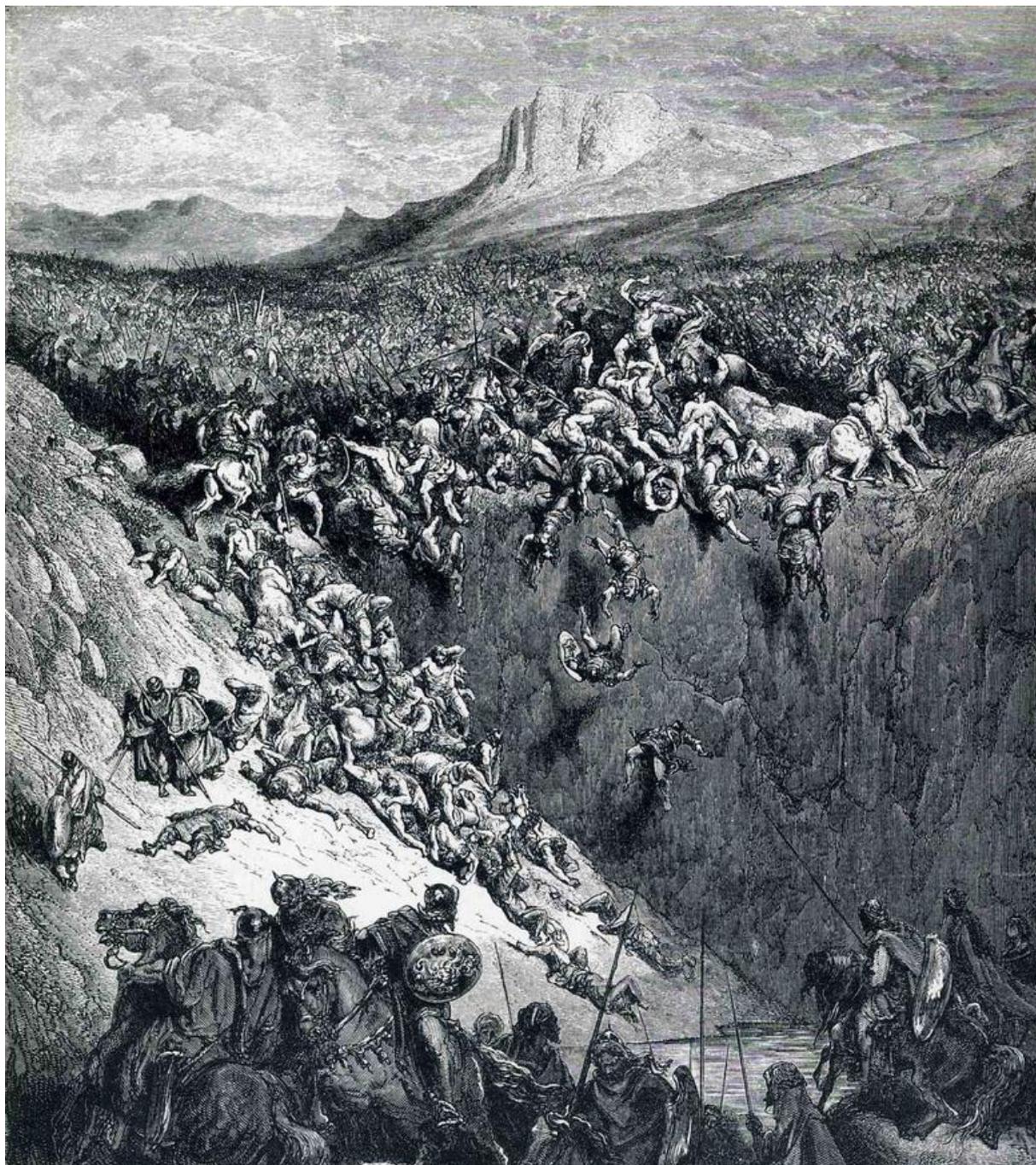
<http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A4%D0%B8%D0%BB%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BC%D0%BB%D1%8F%D0%BD%D0%B5>

W. van Tetrode: Samson zabíja Filištínca (1562-1567)

G. Reni: Víťazný Samson (17.st.)

G. Doré: Samson zabíja Filištíncov oslou čelusťou (drevoryt, 1866)

Filko Stanislav - (†2015); súčasný slovenský maliar; patrí k jedným z najvšestrannejších a najradikálnejších avantgaristov slovenskej výtvarnej scény: protagonista *umenia objektu, enviromentu a inštalácie, happeningu a akcie*; pozri *konceptuálne umenie; slovenskí maliari*

http://sk.wikipedia.org/wiki/Stanišlav_Filko

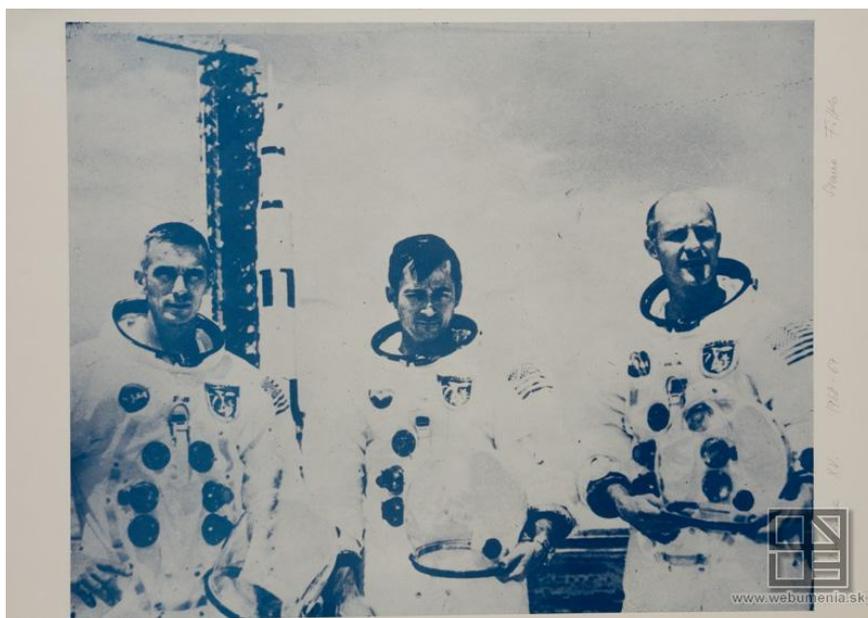
<http://www.webumenia.sk/web/guest/search/-/simpleSearch/?query=au%3A%22Stanislav+Filko%22>

S. Filko: Mesto (1963)

S. Filko: Slovak Šeherezáda – Šiška (bad painting, 1978)

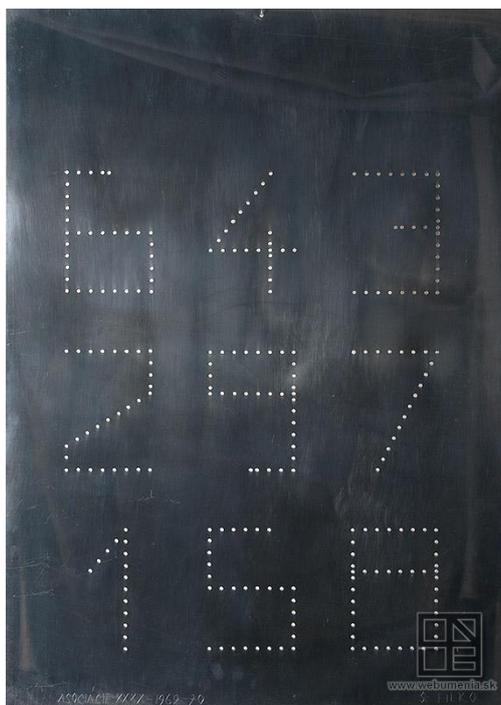

S. Filko: Asociácie XV.

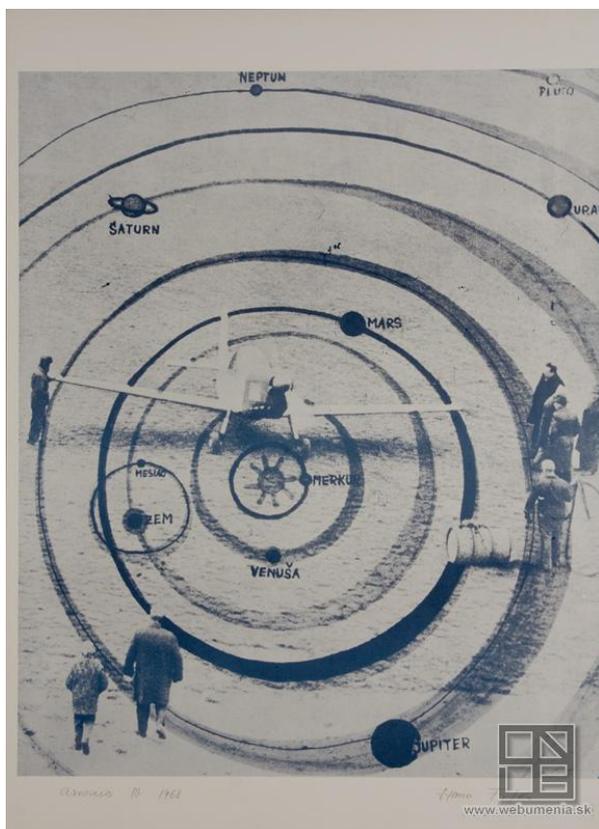

S. Filko: Asociácie XXXX.
S. Filko: Zemské poglobule

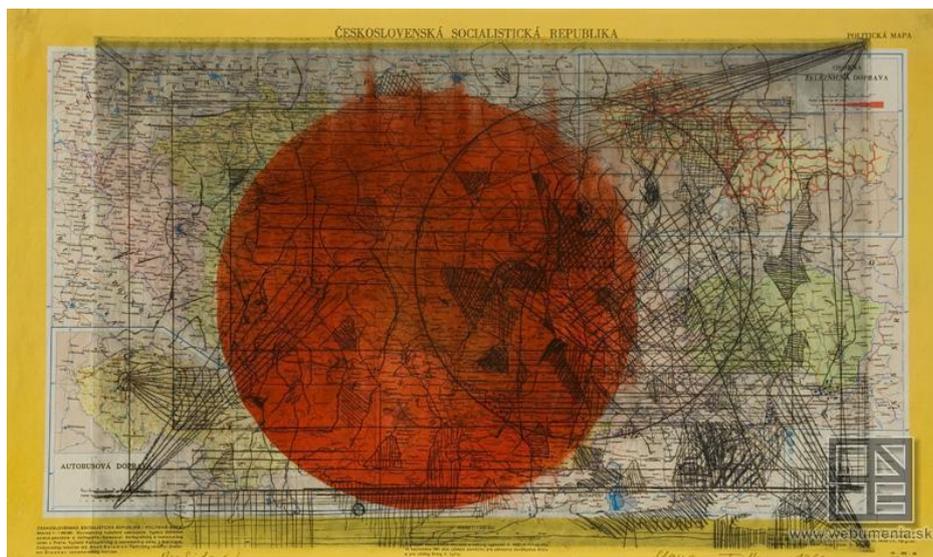

S. Filko: Asociácie XXXX.

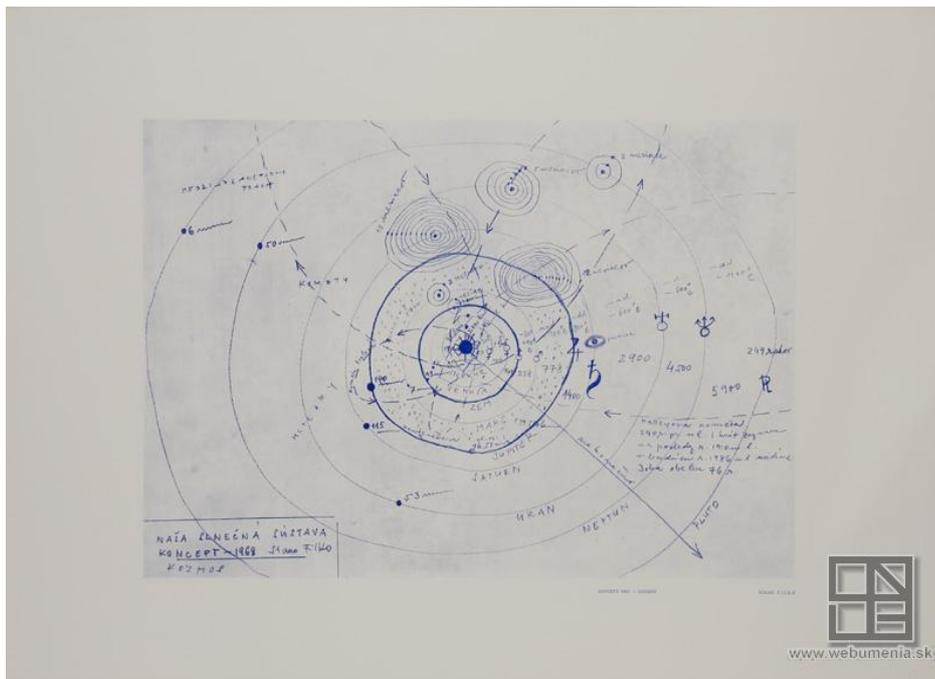
S. Filko: Asociácie III.

S. Filko Realita I.

S. Filko: Univerzálne prostredie

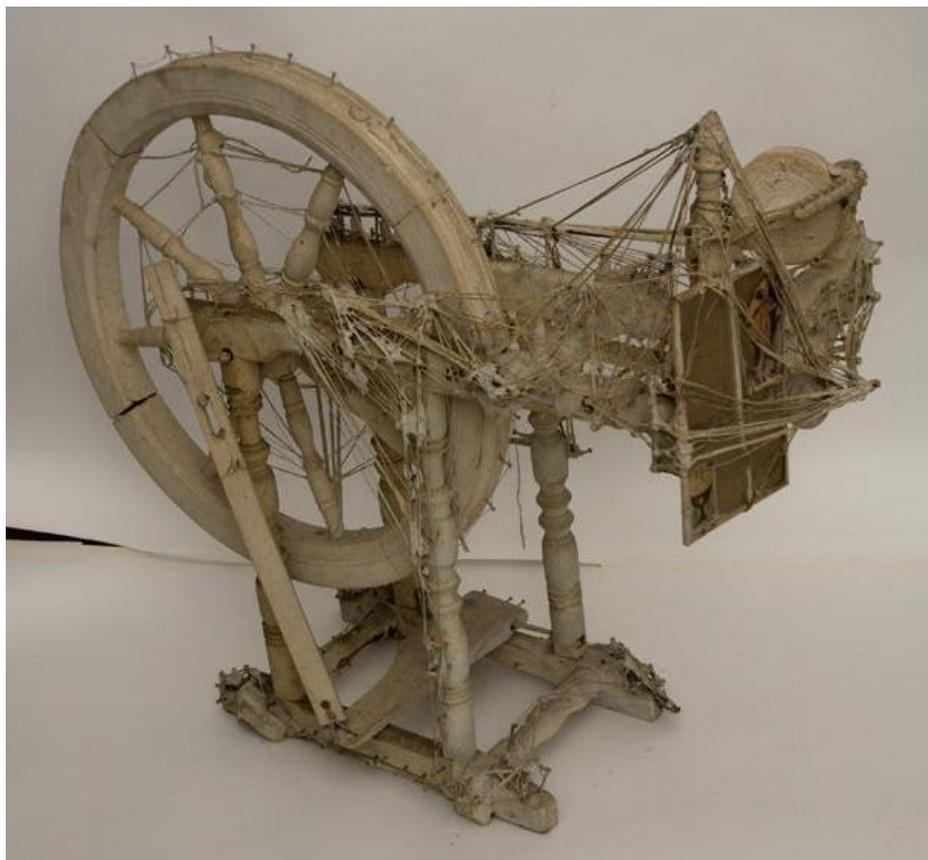
S. Filko: Koncept - 1968 - Cosmos

S. Filko: Asociácie V.

S. Filko: Oltár súčasnosti

S. Filko: Mobil III.